

ด่วนที่สุด

ที่ ทส ๐๓๐๖/ ๒๖๕๔
๒๕๖๔

กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
๙๒ ซอยพหลโยธิน ๗ ถนนพหลโยธิน
แขวงพญาไท เขตพญาไท
กรุงเทพฯ ๑๐๕๐๐

๑๗ พฤศจิกายน ๒๕๖๓

เรื่อง ร่างแผนปฏิบัติการขับเคลื่อนวาระแห่งชาติ “การแก้ไขปัญหาหมลพิษด้านฝุ่นละออง” (พ.ศ. ๒๕๖๓)
และแผนเฉพาะกิจเพื่อการแก้ไขปัญหาหมลพิษด้านฝุ่นละออง

เรียน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

- สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. หนังสือรองนายกรัฐมนตรีเห็นชอบให้เสนอคณะรัฐมนตรี
๒. ร่างแผนปฏิบัติการขับเคลื่อนวาระแห่งชาติ “การแก้ไขปัญหาหมลพิษด้านฝุ่นละออง”
(พ.ศ. ๒๕๖๓)

ด้วย กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ขอเสนอเรื่อง ร่างแผนปฏิบัติการขับเคลื่อนวาระแห่งชาติ “การแก้ไขปัญหาหมลพิษด้านฝุ่นละออง” (พ.ศ. ๒๕๖๓) และแผนเฉพาะกิจเพื่อการแก้ไขปัญหาหมลพิษด้านฝุ่นละออง มาเพื่อคณะรัฐมนตรีพิจารณา โดยเรื่องนี้เข้าข่ายที่จะต้องนำเสนอคณะรัฐมนตรี ตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการเสนอเรื่องและการประชุมคณะรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๔๘ มาตรา ๔ (๙) รวมทั้งสอดคล้องตามยุทธศาสตร์ชาติในด้าน (๕) การพัฒนาสิ่งแวดล้อม ทรัพยากรธรรมชาติ และการพัฒนาคุณภาพชีวิต ทั้งนี้ รองนายกรัฐมนตรี (พลเอก ประวิตร วงษ์สุวรรณ) กำกับการบริหารราชการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ได้เห็นชอบให้นำเรื่องดังกล่าวเสนอคณะรัฐมนตรีด้วยแล้ว รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๑

ทั้งนี้ เรื่องดังกล่าวมีรายละเอียด ดังนี้

๑. เรื่องเดิม

๑.๑ ในการประชุมคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๖๒ มีมติเห็นชอบแผนปฏิบัติการขับเคลื่อนวาระแห่งชาติ “การแก้ไขปัญหาหมลพิษด้านฝุ่นละออง” ซึ่งกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้มีการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง และได้มีการประชุมเพื่อถอดบทเรียนการแก้ไขปัญหาฝุ่นละออง รวมทั้งในการดำเนินการที่ผ่านมา มีการยกระดับมาตรการเพิ่มเติมเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารจัดการและแก้ไขปัญหาเพื่อให้ทันต่อสถานการณ์ของฝุ่นละออง PM_{2.5} ในบางพื้นที่

๑.๒ คณะอนุกรรมการด้านวิชาการแก้ไขปัญหาหมลภาวะทางอากาศ ภายใต้คณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ ในการประชุมครั้งที่ ๔/๒๕๖๓ เมื่อวันที่ ๑๒ ตุลาคม ๒๕๖๓ มีมติเห็นชอบในหลักการให้มีการทบทวนแผนปฏิบัติการขับเคลื่อนวาระแห่งชาติฯ และให้กรมควบคุมมลพิษจัดการประชุมกลุ่มย่อยและประสานหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทบทวนแผนปฏิบัติการขับเคลื่อนวาระแห่งชาติฯ และนำเสนอคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ และคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบต่อไป

๑.๓ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยกรมควบคุมมลพิษจัดประชุมกลุ่มย่อย ในระหว่างวันที่ ๑๙ - ๒๑ ตุลาคม ๒๕๖๓ เพื่อทบทวนแนวทางการดำเนินงานในการป้องกันและแก้ไขปัญหามลพิษในภาคส่วนต่าง ๆ ได้แก่ การคมนาคมขนส่ง การเผาในที่โล่ง อุตสาหกรรม การก่อสร้าง การพัฒนาเครื่องมือ

กลไกการบริหารจัดการด้านการที่เกี่ยวข้องกับการประชาสัมพันธ์และสาธารณสุข นอกจากนี้ ได้จัดการประชุมกลุ่มย่อยระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อหารือการยกร่างแผนงานป้องกันและแก้ไขปัญหาฝุ่นละอองจากไฟฟ้าและการเผาในที่โล่งในพื้นที่ภาคเหนืออย่างยั่งยืน เมื่อวันที่ ๒๕ สิงหาคม ๒๕๖๓, เมื่อวันที่ ๑๙ ตุลาคม ๒๕๖๓ และเมื่อวันที่ ๓๐ ตุลาคม ๒๕๖๓ ซึ่งที่ประชุมเห็นควรให้รวบรวมแผนงานของภาคเหนือบรรจุไว้ในแผนปฏิบัติการขับเคลื่อนวาระแห่งชาติ "การแก้ไขปัญหามลพิษด้านฝุ่นละออง" ที่อยู่ระหว่างการทบทวน เพื่อให้เกิดการบูรณาการในการแก้ไขปัญหามลพิษด้านฝุ่นละออง และให้ง่ายต่อการปฏิบัติของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

๑.๔ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ได้จัดทำแผนเฉพาะกิจแก้ไขปัญหาฝุ่นละออง ที่จะต้องเร่งรัดให้มีการดำเนินการเพื่อเตรียมการสำหรับในช่วงเกิดสถานการณ์วิกฤตฝุ่นละอองที่จะเกิดขึ้นในปี ๒๕๖๔

๑.๕ คณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ ได้มีมติในคราวการประชุมครั้งที่ ๗/๒๕๖๓ เมื่อวันที่ ๔ พฤศจิกายน ๒๕๖๓ เห็นชอบ ร่างแผนปฏิบัติการขับเคลื่อนวาระแห่งชาติ "การแก้ไขปัญหามลพิษด้านฝุ่นละออง" (พ.ศ. ๒๕๖๓) และแผนเฉพาะกิจเพื่อการแก้ไขปัญหามลพิษด้านฝุ่นละออง และมอบหมายให้กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยกรมควบคุมมลพิษ เสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบและมอบหมายหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการตามแผนฯ ต่อไป และมอบให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการตามแผนปฏิบัติการขับเคลื่อนวาระแห่งชาติ "การแก้ไขปัญหามลพิษด้านฝุ่นละออง" (พ.ศ. ๒๕๖๓) และแผนเฉพาะกิจเพื่อการแก้ไขปัญหามลพิษด้านฝุ่นละออง ตามอำนาจหน้าที่ของตนอย่างเข้มข้น เพื่อให้การแก้ไขปัญหามลพิษด้านฝุ่นละอองเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

๒. เหตุผลความจำเป็นที่ต้องเสนอคณะรัฐมนตรี

การทบทวนแผนปฏิบัติการขับเคลื่อนวาระแห่งชาติ "การแก้ไขปัญหามลพิษด้านฝุ่นละออง" (พ.ศ. ๒๕๖๓) และแผนเฉพาะกิจเพื่อการแก้ไขปัญหามลพิษด้านฝุ่นละออง เข้าข่ายที่จะต้องนำเสนอคณะรัฐมนตรี ตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการเสนอเรื่องและการประชุมคณะรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๔๘ มาตรา ๔ (๙) เรื่องที่ขอทบทวนหรือยกเว้นการปฏิบัติตามมติของคณะรัฐมนตรี ระเบียบ หรือประกาศตาม (๖)

๓. ความเร่งด่วนของเรื่อง

เพื่อเป็นการเตรียมพร้อมรับมือและดำเนินการป้องกันและแก้ไขปัญหาฝุ่นละอองขนาดเล็ก PM_{2.5} ที่จะเกิดขึ้นในปี ๒๕๖๔ จึงเห็นควรเสนอคณะรัฐมนตรีโดยด่วนต่อไป

๔. สาระสำคัญ ข้อเท็จจริงและข้อกฎหมาย

๔.๑. สาระสำคัญของการทบทวนแผนปฏิบัติการขับเคลื่อนวาระแห่งชาติ "การแก้ไขปัญหามลพิษด้านฝุ่นละออง" สรุปได้ดังนี้

๑) ปรับปรุงและเพิ่มเติมแนวทางการดำเนินงานจากแผนปฏิบัติการดังกล่าว เพื่อให้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น และยกร่างแผนปฏิบัติการขับเคลื่อนวาระแห่งชาติ "การแก้ไขปัญหามลพิษด้านฝุ่นละออง" (พ.ศ. ๒๕๖๓) รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๒ ประกอบด้วย

มาตรการที่ ๑ การเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารจัดการเชิงพื้นที่ โดยปรับปรุงแนวทางการกำหนดเกณฑ์ระดับปริมาณ PM_{2.5} ที่ให้หน่วยงานเพิ่มความเข้มงวดการดำเนินงานที่สามารถให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง/จังหวัด/พื้นที่เสี่ยง สามารถพิจารณากำหนดเกณฑ์ที่เหมาะสมของการดำเนินงานที่สอดคล้องกับสถานการณ์และบริบทของพื้นที่ได้ มีหน่วยงานรับผิดชอบที่ชัดเจน เพื่อให้สามารถสั่งการได้ทันทีในช่วงเกิดสถานการณ์ โดยเฉพาะในพื้นที่วิกฤต เช่น กรุงเทพมหานครและปริมณฑล และภาคเหนือ ๑๗ จังหวัด

มาตรการที่ ๒ การป้องกันและลดการเกิดมลพิษที่ต้นทาง (แหล่งกำเนิด)
เพิ่มเติมมาตรการในการลดและควบคุมมลพิษจากแหล่งกำเนิด ได้แก่ ยานพาหนะ อุตสาหกรรม การเผาในที่โล่ง
การก่อสร้างและผังเมือง และภาคครัวเรือน เช่น

- พิจารณาให้สิทธิประโยชน์ด้านภาษีสำหรับรถยนต์และน้ำมันเชื้อเพลิง
ที่สามารถผลิตรถยนต์และน้ำมันเชื้อเพลิงที่เทียบเท่ามาตรฐานยูโร ๕ ได้ก่อนวันที่กฎหมายกำหนด
- พิจารณากลไกของกองทุนต่าง ๆ เพื่อสนับสนุนและส่งเสริมการผลิตน้ำมันเชื้อเพลิง
ให้เทียบเท่ามาตรฐานยูโร ๕ ได้ก่อนวันที่ ๑ มกราคม ๒๕๖๗
- บำรุงรักษาเครื่องยนต์รถยนต์เก่าจนกว่ามาตรฐานยูโร ๕ สำหรับรถยนต์ใหม่
จะมีผลบังคับใช้ในช่วงวิกฤตของทุกปี
- บังคับใช้มาตรฐานการระบายมลพิษจากรถยนต์ใหม่ให้เป็นไปตาม
มาตรฐานสากล สอดคล้องกับเทคโนโลยี สังคมและเศรษฐกิจ

- การส่งเสริมการทำการเกษตรปลอดการเผา
- การส่งเสริมการทำวนเกษตรในพื้นที่ปฏิรูปที่ดิน

มาตรการที่ ๓ การเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการมลพิษเป็นการพัฒนา
ระบบ เครื่องมือ กลไกการบริหารจัดการ การศึกษาวิจัยเพื่อพัฒนาองค์ความรู้ เพิ่มเติมให้มีการพัฒนาเครือข่าย
การติดตามตรวจสอบคุณภาพอากาศเสริมเพื่อเป็นการเฝ้าระวังในพื้นที่ พัฒนาแบบจำลองการพยากรณ์
คุณภาพอากาศความละเอียดสูงและพัฒนาเทคโนโลยีอวกาศเพื่อประเมินฝุ่นละอองเชิงพื้นที่ จัดทำฐานข้อมูล
สนับสนุนการป้องกันและแก้ไขปัญหาฝุ่นละอองจากไฟป่าและการเผาในที่โล่ง พัฒนาระบบเตือนภัย และระบบ
สนับสนุนการตัดสินใจ รวมถึงการพัฒนาและใช้งานแอปพลิเคชันและเทคโนโลยีที่ทันสมัย เป็นต้น

๒) เพิ่มกลไกการขับเคลื่อนการดำเนินงาน ได้แก่ คณะอนุกรรมการด้านวิชาการ
แก้ไขปัญหาหมอกควันทางอากาศภายใต้คณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ เพื่อให้ข้อเสนอแนะนโยบายและ
มาตรการข้อมูลและแนวทางการจัดการตามหลักวิชาการในการแก้ไขปัญหา

๔.๒ สารสำคัญของแผนเฉพาะกิจเพื่อการแก้ไขปัญหาหมอกควันด้านฝุ่นละออง

แผนเฉพาะกิจเพื่อการแก้ไขปัญหาหมอกควันด้านฝุ่นละออง จัดทำขึ้นเพื่อให้หน่วยงาน
ที่เกี่ยวข้องดำเนินการในการแก้ไขปัญหาฝุ่นละออง โดยเฉพาะในช่วงเกิดสถานการณ์ โดยมีรายละเอียด ดังนี้

๑) การสื่อสารประชาสัมพันธ์สร้างการรับรู้ให้ครอบคลุมกลุ่มเป้าหมาย โดย

(๑) แต่งตั้งคณะอนุกรรมการสื่อสารการแก้ไขปัญหาหมอกควันทางอากาศ โดยมี
ปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี เป็นประธาน ทำหน้าที่รวบรวมและประสานข้อมูลจากส่วนราชการหน่วยงานอื่นของ
ภาครัฐ เอกชนและภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง สื่อสารประชาสัมพันธ์เผยแพร่ข้อมูลที่ถูกต้องแก่ประชาชน

(๒) จัดทำแผนประชาสัมพันธ์

(๓) ตั้งศูนย์ข้อมูลการแก้ไขปัญหาหมอกควันทางอากาศ War room ในช่วงเกิด
สถานการณ์ เพื่อบูรณาการและสื่อสารข้อมูล

(๔) แต่งตั้งโฆษกเหตุการณ์ช่วงวิกฤตฝุ่นละออง

๒) แต่งตั้งคณะอนุกรรมการป้องกันและแก้ไขปัญหาไฟป่าหมอกควัน และฝุ่นละออง
ภายใต้คณะกรรมการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ เพื่อเป็นกลไกหลักในการกำกับดูแลและรับมือสถานการณ์

๓) การบริหารจัดการเชื้อเพลิงในพื้นที่ป่า

- การเก็บขนและใช้ประโยชน์เศษวัสดุในป่า (กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า
และพันธุ์พืช กรมป่าไม้ องค์การอุตสาหกรรมป่าไม้ และกรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง) ระหว่างวันที่
๑-๓๐ พฤศจิกายน ๒๕๖๓

- การบริหารจัดการเชื้อเพลิงใน ๑๗ จังหวัดภาคเหนือ ก่อนวันที่ ๑๕ กุมภาพันธ์ หรือวันที่จังหวัดกำหนด

๔) สร้างเครือข่าย อาสาสมัคร และจิตอาสา เป็นกลไกหลักเข้าถึงพื้นที่ ทั้งสื่อสาร ติดตาม เฝ้าระวัง และดับไฟ

๕) เร่งขับเคลื่อนโครงการปลูกป่าและป้องกันไฟป่า ภายใต้ศูนย์อำนวยการจิตอาสาพระราชทาน โดยกำหนดเป้าหมาย ๑๒ จังหวัดภายในปี ๒๕๖๓ และ ครบ ๗๖ จังหวัด ภายในปี ๒๕๗๐

๖) เร่งรัดการเพิ่มประสิทธิภาพการถ่ายโอนภารกิจการควบคุมไฟป่าให้แก่ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นให้เกิดผลอย่างเป็นรูปธรรม

๗) การพยากรณ์ฝุ่นละอองล่วงหน้า ๓ วัน เพื่อแจ้งเตือนประชาชน โดยเริ่มใช้ วันที่ ๑๕ พฤศจิกายน ๒๕๖๓

๘) ประยุกต์ใช้ภาพถ่ายดาวเทียมในการรายงานปริมาณฝุ่นละอองเชิงพื้นที่ โดยเริ่มใช้วันที่ ๑ ธันวาคม ๒๕๖๓

๙) พัฒนาระบบคาดการณ์ และระบบสนับสนุนการตัดสินใจ รวมถึงการพัฒนา และใช้งานแอปพลิเคชันบัญชาการการดับไฟป่า โดยเริ่มใช้วันที่ ๑ ธันวาคม ๒๕๖๓

๑๐) บริหารจัดการเชื้อเพลิงโดยใช้แอปพลิเคชันลงทะเบียนจัดการเชื้อเพลิง

๑๑) ให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการดูแลป่าไม้ และลดการเผาป่า ผ่านการจัดที่ดินทำกิน

๑๒) เจรจาสรางความร่วมมือกับประเทศเพื่อนบ้าน ทั้งระดับอาเซียน ระดับทวิภาคี

และระดับพื้นที่ชายแดน

๕. ข้อเสนอของส่วนราชการ

กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ขอเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อโปรดพิจารณาดังนี้

๕.๑ เห็นชอบร่างแผนปฏิบัติการขับเคลื่อนวาระแห่งชาติ “การแก้ไขปัญหามลพิษด้านฝุ่นละออง” (พ.ศ. ๒๕๖๓) และแผนเฉพาะกิจเพื่อการแก้ไขปัญหามลพิษด้านฝุ่นละออง”

๕.๒ มอบหมายหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการตามร่างแผนปฏิบัติการขับเคลื่อนวาระแห่งชาติ “การแก้ไขปัญหามลพิษด้านฝุ่นละออง” (พ.ศ. ๒๕๖๓) และแผนเฉพาะกิจเพื่อการแก้ไขปัญหามลพิษด้านฝุ่นละออง” ต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดนำกราบเรียนนายกรัฐมนตรีเพื่อเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายวราวุธ ศิลปอาชา)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

กรมควบคุมมลพิษ

โทรศัพท์ ๐ ๒๒๔๘ ๒๓๑๕

โทรสาร ๐ ๒๒๔๘ ๕๓๘๙

ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ pornsri.s@pcd.go.th